

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

97. An moribundo sit danda Eucharistia cum periculo vomitus? Et an si acciderit, quod infirmus nunquam vomitum passus fuerit, & sumpta Eucharistia vomitum faciat, quid est faciendum? Ex p. 5. tr. 3. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

quiratur, vt eiusmodi amentes censeantur Eucharistiam desiderasse, quando erant sui compos, & sic esse dispositi ad communionem.

4. Respondetur in primis necessarium esse, vt quando in amentiam inciderunt, non constet eos fuisse aliqua graui culpa infectos, quia cum in amentia non potuerint eam exiire, absolute censentur indigni hoc Sacramento: si verò sint baptizati, & Christianam vitam egerint, nec constet de tali graui culpa, eo ipso pietas Ecclesie indicat eos esse sufficienter dispositos ad Eucharistiam, & aliqua ratione virtualiter ipsam Eucharistiam desiderasse, & hæc omnia docet Granados de Sacram. in 3. part. contr. 6. tractat. 10. dispur. 5. num. 3. & 4. vbi citat D. Thomam, Sotum, & Valentiam, quibus ego addo Ioannem de Lugo de Sacram. Eucharist. dispur. 13. sect. 3. num. 24. & 25. Marchantium in resolut. pastor. de Sacramento tract. 4. cap. 3. ques. 1. cas. 1. Reginaldum tom. 2. lib. 29. num. 79. Suarez in 3. part. tom. 3. disp. 69. sect. 2. Valquez dispur. 214. num. 3. Kellisonium tom. 2. in 3. part. quest. 80. art. 1. dnb. 1. num. 56. Merarium tom. 3. de Sacram. Eucharist. disp. 13. sect. 4. num. 2. Chapeauillam de Sacram. Euchar. 9. qui docet in tali casu, posse Hostiam in vino præberi infirmo, vel vt alibi diximus, in 1. part. tract. 14. resol. 78. sumatur particula non consecrata, & detur infirmo amenti, qui illam deglutiat, detur postea particula consecrata. Et ita docet Zambranos de Sacram. Eucharist. dub. 4. cap. 5. num. 5. & me citato, nouissimè Ioannes Sancius in secl. disp. 38. num. 2. & 3.

Que hic est Ref. antecedens, s. vlt. in principio.

RESOL. XCVI.

An Sacerdos possit aliquando in sanitate communicare predictos amentes?

Et an hæc opinio non procedat in perpetuo, & absolute fatuis, sed in semifatuis, quibus Eucharistiam in Paschate dari debere: imo quoties Eucharistiam sibi ministrare postulerint?

Et alij quinque casus ex opinione Sancij circa sumptionem Eucharistia. eorum adducuntur, sed iam omnes magis late in hoc tractatu sunt discussi, & explanati in suis Resolutionib. peculiaribus. Ex p. 2. tit. 14. Ref. 79.

§. 1. **R**espondeo negatiuè eam Zambrano in decis. cas. conscient. cap. 3. dub. 6. num. 8. & alijs, nam hoc conceditur illis tantum in articulo mortis, quia in articulo necessitatis toleratur aliqua minor dispositio, & reuerentia, quæ non impediret gratiam habitualement, quæ tamen non debet tolerari extra talem necessitatem.

2. His tamen non obstantibus Ioseph Angles in 4. sent. docuit quotannis dictos amentes debere communicari, & hanc sententiam videtur etiam docere Villalobos in sum. part. 1. tract. 7. dub. 40. n. 3. & quia eodex rarus est, ponam eius verba. [La duda es si à estos freneticos se les ha de dar fuera del articulo de la muerte, mi parecer es, que se les puede dar algunas vezes, mayormente si tienen reuerencia à este Sacramento, y algun vfo de razon, como son algunos Religiosos Sanctos, que por el tiempo vinieron à caducar.] Sed hæc opinio admitti non potest in perpetuo, & absolute fatuis, sed in semifatuis, in quibus etiam Henriquez lib. 8. cap. 4. n. 3. & 4. putat Eucharistiam in Paschate dari debere: imò Sancius in secl. disp. 26. num. 5. & dispur. 38. num. 9. probat illis Eucharistiam ministrandam esse toties, quoties eam sibi ministrari postulauerint, quia si in paschate, vel aliquando communicant, nullam committunt irreuerentiam, nec etiam consentit pluries commu-

Sup. hoc pro semifatuis sup. in Ref. 93 §. Probatur, ad medium.

nico, cum tam homo suscipiens, quam Sacramentum susceptum semper vnum, & idem sint. Neque imaginari potest quomodo hodie communicando oriat, de nouo irreuerentia, que hinc suscipiendo Eucharistiam non fuit orta; dummodo actio sit eadem in specie, Sacramentum idem, & homo, qui suscipit, sit eum eodem vlt. rationis quo fuit heri. Ita Sanchez. Sed an probabiliter iudicent viri docti. Nam hic author nimis laxas opinioniones tenet circa frequentiam Sacramenti Eucharistia. Primò enim docet, ad communicandam quædam peccati mortalis conscientiam, præter necessitatem gloriam non suscipiatur Eucharistia. Scdm. adò, esse magis expediens coniugatis die habitis, quæ Eucharistiam suscipere: item die illo qui fornicationem, aut pollutionem voluntariam commisit, si de illa confiteatur. Tertio, pueros statim, & habent vsum rationis esse communicandos. Quarto, non esse expediens Confessariis impedire ad quosque penitentes Eucharistiam sumere, censens emendandi venialia peccata, siue impedientes illorum. Quintò, non esse etiam expediens Prælati Religionum priuare aliquos suos Religiosos susceptione Sacrae Eucharistia causa illos mortificandi, & idem Confessariis erga suos penitentes. Hæc omnia Sancius in secl. disp. 22. res. 21. aduersus illam adest communis opinio Dubium, & nouissimè Salazar Societatis Iesv. in prælat. sup. commun. edita Martini anno Domini millesimo secentesimo vigesimo secundo, omnes sequentes propositiones, refellit.

RESOL. XCVII.

An moribundo sit danda Eucharistia cum priuato vomitu?

Et an si acciderit, quod infirmus inquam vomitus suos fuerit, & sumpta Eucharistia vomitus fuerit, quid est faciendum? Ex part. 5. tract. 3. Ref. 15.

§. 1. **H**ic casus potest frequenter accidere, & ad illud respondet Ioan. Sancius in secl. dispur. 38. n. 2. vbi sic ait: Notandum duplicem vomitus speciem ex mente Medicorum posse inferri. Prima, quæ neutriquam adueniat, nisi sumpto cibo, vel potu. Secunda ex sola corporis ægritudine, & aliqua sumptione oritur. Signa autem distentionis vomitus tunc efficacia erunt, quando infirmus nullis qualitatibus sit, vt cibum sumptum indigestum, siue modicum, siue multum, non pariter stomachus retinere, sed statim expellat in propria specie, aut per vomitum, aut per secessum, & tunc administranda non est Eucharistia. Si verò modicum retineat cibum, Eucharistiam ministrari poterit. Imò modicum non retineat, aut statim credentiam exhibendam Eucharistiam, præsertim si hostia consecrata adeò exigua sit quantitas, quod iudicio Medico credatur non motura stomachum, cum parum pro nihilo reputetur. Porò ad capiendam huius experientiam, vt securius ministraret, potrigatur Hostia non consecrata, quæ cæcæ, minimè consecrata ostendat. Sic ille, qui in nouissima editione quoad hanc experientiam citat seipsum in prima part. tract. 78. & subdit postea, quod si vomitus, vel secessus secundo contingat modo, & nullis naturæ sit vt, etiam nullo sumpto cibo periret, ministrari nullo modo debet Eucharistia à quo vomitu tamen, si cessauerit vomitus per sex horas iudicet Medicus, dum Eucharistia

Sup. tom. Ref. 15. in R. S. leg. alio not. Sup. vno. in R. S. leg. alio not. Sup. p. 1. in R. S. leg. alio not.

ristia possit ministrari. Quod si Medicus absit, quia forte oppidum exiguum est, vel alia de causa, non timerem Eucharistiam porrigere, cum tunc prudenter iudicetur vomitum cessasse, licet non omnino, in melius tamen abire, saltem per tempus opportunum, quo prudenter possit iudicari, nec etiam intra aliam horam rediturum vomitum. Sic censent Medici doctiores, quos consului in hac Curia Mantuanæ vnicæ verò spatium sufficiens est, quo species sacramentales digeri possent, quod si contingat statim sumpta facta buccella vomitum redire, per accidens erit & euenire possit, etiam si infirmus nunquam vomitum passus fuisset, tuncque Eucharistia accipitur, & in sacro aliquo loco reponatur, & postquam constat verisimiliter corruptas iam esse sacras species, in Saccarium proiciatur.

RESOL. XCVIII

An in articulo mortis, si laicus non possit deglutire particulam Hostiæ, ministranda sit ei species sanguinis? Et aduertitur, si contingat Sacerdotem sacrificantem mori post consecrationem, & ante sumptum sanguinem, nullumque adesse Sacerdotem, à quo possit assumi, posse laicum sumere sanguinem, si seruari non possit nisi cum periculo acceperent, & corrumperentur, aut in manus Infidelium deuenirent, aut aliquid simile. Ex part. 3. tract. 3. Ref. 34.

cerdotem à quo possit consumi, posse laicum sumere sanguinem, si seruari non possit, nisi cum periculo, ut species acceperent, & corrumperentur, aut in manus infidelium deuenirent, aut aliquid simile. Ita Vasquez in 3. part. tom. 3. disp. 216. cap. 4. n. 47. & alij vt supra.

RESOL. XCIX.

An tempore pestis licitum sit ministrare Eucharistiam infirmis in cochleari argenteo. Ex part. 4. tract. 4. & Misc. Ref. 114.

§. 1. Affirmatiuè respondet Venerus in examine Episc. lib. 4. cap. 46. n. 47. vbi sic ait, S. Sacramentum potest poni super cochlear argenteum, dari infirmis ne Sacerdos manu tangat infirmum, & inficietur; & hanc sententiam tanquam probabilem videtur admittere Bartholomæus Gauantus in enchirid. Episc. ver. Pestis, n. 7.

2. Sed merito hoc fieri prohibetur in Aliis Mediol. Eccles. de cura pestilen. cap. 1. §. n. 2. & rationes adducit Chapeauilla de sacram. Euch. ministr. temp. pest. quest. 33. & 34. Marchinus de bello diuino part. 3. c. 5. num. 6. & Bonacina de Sacram. disp. 4. sect. 6. punct. 3. n. 10. vnde annis elapsis in peste Panormitana affirmatiua sententia in praxi minimè admissa fuit.

RESOL. C.

An peste laboranti prope mortem liceat ministrare Eucharistiam super folium pagine, & postea illud comburere? Ex part. 5. tr. 3. Ref. 50.

§. 1. Affirmatiuam sententiam docet nouissimè Iacobus Mancinus in tract. visitandi infirmos, prol. 8. dub. 18. vbi sic ait, Non erit incongruum cum decenti instrumento, & debita reuerentia absque scandalo hoc sacramentum tempore pestis ministrare. Accedit vsu assiduus, quem tenet Reuerendissimus Dominus D. Petrus de Marchis, Archiepiscopus Smyrn. in sua Diocesi, in qua assidue pestis vrget, & itaque huiusmodi. Post illorum confessionem Sacerdos ponit reuenter particulam consecratam super foliū pagine albæ extensæ super scabellum ad id paratum, & dictis verbis, Domine non sum dignus &c. infirmus accedit, & lingua particulam reuenter sumit, accipitque purificationem. Interim Clericus candela accensa in summitate virgæ paginam comburit, quem usum probabilem puto, tutæque conscientia teneri posse tempore pestis tantum, & nouissimè Iacobus Marchantius de Sacram. tract. 6. de Extr. v. n. l. 3. fol. 388 alios modos ponit, & approbat ministrandi Eucharistiam infectis absque quod imponatur ori ab ipso Sacerdote.

2. Sed ego in 4. part. tract. 4. resol. 114. similes modos ministrandi Eucharistiam infirmis reprobauit, tanquam irreuerentes huic venerabili Sacramento, & idèd pro negatiua sententia vbi supra adduxi Chapeauillam, Marchinum & alios, quibus nunc addo Bartholomæum à S. Paulo de sacram. Euch. lib. 3. quest. 212. vbi sic ait, Infertur non esse licitum tempore pestis Eucharistiam in loco decenti ponere, vt inde ab ipsis peste infectis ore, vel propriis manibus capiatur. Et ratio est, quia hoc est contra vsum & praxim Ecclesiæ, quæ praxis, vsus, mos, & consuetudo Ecclesiæ vim legis habet, & quia in maximam credit irreuerentiam tanti sacramenti. Sic ille. Nec auctoritas Possenini pro contraria sententia adducta multum valet. Nam ipse in cap. 9.

Sup. hoc lect. ge doctina Ref. seq.

Que hic est Ref. antec. dons.

Sup. hoc in tom. 3. tr. 1. Ref. 1. §. Potest etiam infirmi scilicet. & seq. & in Ref. 49. §. Sed si, & seq. & in alio §. eius not.

Sup. his enim vno vel a. supra in line Ref. 53. & signantur in alio §. eius annot.

Sup. hoc supra in tr. 1. Ref. 238. in fine, & in to. 3. tr. 1. Ref. Tom. II,